

ΑΡΘΡΟ

ΟΡΙΣΜΟΣ: Είναι ένα επιχειρηματολογικό κείμενο, περιορισμένης έκτασης που συναντάμε σε εφημερίδες, περιοδικά ή στο διαδίκτυο. Ο συγγραφέας ενός άρθρου (ο **αρθρογράφος**) παρουσιάζει ένα σημαντικό γεγονός της **επικαιρότητας** που αποτελεί είδηση, προσπαθώντας να προσελκύσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Άλλοτε πάλι μπορεί να σχολιάσει απλώς ένα σύγχρονο φαινόμενο της κοινωνικής, πολιτικής, οικονομικής ή πολιτιστικής ζωής και να καταθέσει την άποψή του με στόχο να ενημερώσει το κοινό του. Όταν ένα άρθρο δημοσιεύεται στην πρώτη σελίδα των εφημερίδων σημαίνει πως εκφράζει τη θέση της εφημερίδας για το πιο σημαντικό γεγονός της επικαιρότητας.

Σκοπός του άρθρου είναι:

- να πληροφορήσει / να ενημερώσει
- να πείσει
- να σχολιάσει
- να ευαισθητοποιήσει
- να προβληματίσει

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΡΘΡΩΝ

Ειδησεογραφικά άρθρα

Γνωστοποιούν γεγονότα της τρέχουσας επικαιρότητας. Βασίζονται σε δημοσιογραφική έρευνα (ρεπορτάζ).

Επιστημονικά άρθρα

Μορφώνουν το κοινό και ενημερώνουν για επιστημονικά θέματα. Βασίζονται σε επιστημονικές έρευνες.

Οργάνωση κειμένου με τη μορφή άρθρου

Όπως και στα υπόλοιπα κειμενικά είδη, έτσι και στο άρθρο θα πρέπει να ασκηθούμε στην ολοκλήρωση της εργασίας μας και για να γίνει αυτό χωρίς πίεση χρόνου και με τη μεγαλύτερη δυνατή ευστοχία, μπορούμε να ακολουθήσουμε τα παρακάτω βήματα:

Βήμα 1: Διαβάζουμε την εκφώνηση της άσκησης **αργά** και με **προσοχή** διακρίνοντας τα **δεδομένα** από τα **ζητούμενα** και τα υπογραμμίζουμε. Παράλληλα, εντοπίζουμε και κυκλώνουμε το **κειμενικό είδος**, το οποίο έχουμε κληθεί να δημιουργήσουμε, ανακαλώντας στη μνήμη μας τις βασικές προϋποθέσεις του είδους αυτού (π.χ. στο άρθρο, δεν παραλείπουμε ΠΟΤΕ τον τίτλο).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Η εφημερίδα του σχολείου σου διοργανώνει αφιέρωμα στον αθλητισμό. Αναλαμβάνεις τη συγγραφή ενός άρθρου για το αφιέρωμα αυτό, στο οποίο θα προβάλλεται ο σχολικός αθλητισμός ως λύση στα φαινόμενα βίας που παρουσιάζονται στον αθλητικό χώρο.

Βήμα 2: Κατασκευάζουμε στο πρόχειρό μας ένα σύντομο σχεδιάγραμμα, που θα περιλαμβάνει τις βασικές μας ιδέες. Για να είναι πλήρες το κείμενό μας, θα πρέπει να καταγράφουμε από τρία έως τέσσερα επιχειρήματα προς απάντηση του κάθε ζητούμενου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

- εκτόνωση του ατόμου/διέξοδος από το καθημερινό άγχος που συχνά εντείνει φαινόμενα βίας
- το άτομο αποκτά αυτοπειθαρχία και αυτοέλεγχο, βασικές προϋποθέσεις για τη μείωση βίαιων συμπεριφορών

- εδραίωση του σεβασμού προς τα άλλα άτομα (συμπαικτών-αντιπάλων)
- δημιουργία διαπροσωπικών σχέσεων/κοινωνικοποίηση του ατόμου, απόκτηση ομαδικού πνεύματος

Βήμα 3: Ο τίτλος ενός άρθρου τοποθετείται στην αρχή του κειμένου, παίζει κυρίαρχο ρόλο στην έκθεσή μας και δεν πρέπει ΠΟΤΕ να παραλείπεται. Με τον **τίτλο** που θα βάλουμε στο κείμενό μας προσπαθούμε να αποδώσουμε συνοπτικά το θέμα του άρθρου και να κερδίσουμε το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Ο τίτλος θα μπορούσε να γίνει ειρωνικός ή χιουμοριστικός ανάλογα με το θέμα του άρθρου και τη διάθεση του συντάκτη. Ένας ιδανικός τίτλος είναι περιεκτικός, πρωτότυπος και ελκυστικός προκειμένου να αιχμαλωτίσουμε την προσοχή του διορθωτή και να δώσουμε εξαρχής μια θετική εικόνα του γραπτού μας. Για να το επιτύχουμε αυτό, ακολουθούμε την εξής διαδικασία :

- Ο τίτλος χρειάζεται να είναι **σύντομος** και **σαφής** και να αφορά το σύνολο του θέματος κι όχι μια επιμέρους πτυχή του (4 - 7 λέξεις).
- Ανάλογα με το **περιεχόμενο** και το **ύφος** του κειμένου που πρόκειται να ακολουθήσει, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε **κυριολεκτική** ή **μεταφορική** χρήση της γλώσσας (λογοπαίγνια, μεταφορές, προσωποποιήσεις).
- Μπορούμε να κάνουμε χρήση σημείων στίξης, καθώς με αυτό τον τρόπο μας δίνεται η δυνατότητα να εκφράσουμε: θαυμασμό, αποδοκιμασία, απορία, χιούμορ, ειρωνεία, αμφισβήτηση.
- Χρησιμοποιούμε προτάσεις στις οποίες **απουσιάζει το ρήμα**, τα άρθρα και ευκόλως εννοούμενες λέξεις όπως σύνδεσμοι και προθέσεις.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

«Η βία αποτελεί ένα σημαντικό φαινόμενο στις μέρες μας» (Λάθος τίτλος)

«Φανατισμός και βία στους αθλητικούς χώρους» (Σωστός τίτλος)

«Βία στα γήπεδα: αγκάθι της κοινωνίας μας» (Πρωτότυπος τίτλος)

Βήμα 4: Γράφουμε τον **Πρόλογο**. Ειδικότερα παρουσιάζουμε το θέμα και συχνά το γεγονός που αποτέλεσε το έναυσμα / την **αφορμή** για τη σύνταξη του άρθρου. Έτσι, αξιοποιούμε στοιχεία της επικαιρότητας και τα συσχετίζουμε άμεσα με το ζητούμενο της εκφώνησης .

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

- Με αφορμή το γεγονός αθλητικής βίας που διαδραματίστηκε την προηγούμενη εβδομάδα αποφάσισα να εκφράσω τις θέσεις μου γι' αυτό το θέμα, στις σελίδες της σχολικής μας εφημερίδας....
- Σήμερα η ελληνική κοινωνία βρίσκεται σε ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο, η οποία διευκολύνει την εκδήλωση φαινομένων βίας, τα οποία στο χώρο του αθλητισμού έχουν ευκολότερη παρουσίαση και εξέλιξη.

Βήμα 5: Γράφουμε το **Κύριο Μέρος** . Σε αυτό το μέρος του άρθρου εκθέτουμε, αναλύουμε τις απόψεις μας και τις στηρίζουμε με επιχειρήματα. Φροντίζουμε το άρθρο στο Κύριο μέρος να διαθέτει τα εξής χαρακτηριστικά :

- κυριολεκτική χρήση της γλώσσας
- χρόνος: Ενεστώτας ή Μέλλοντας
- κυρίως γ' ενικό και γ' πληθυντικό γραμματικό πρόσωπο
- Ενεργητική σύνταξη
- Απρόσωπη σύνταξη (καλό θα ήταν, πρέπει, είναι ωφέλιμο κ.α.)

Το **ύφος** πρέπει να είναι σύμφωνο με το επικοινωνιακό περιβάλλον του άρθρου και να είναι **σοβαρό, επίσημο** και **απρόσωπο** αν και

περισσότερο εξαρτάται από το επίπεδο του αναγνωστικού κοινού στο οποίο απευθύνεται ο αρθρογράφος. Η **σύνταξη** του άρθρου πρέπει να είναι **απλή** και **κατανοητή**, ώστε να γίνεται αντιληπτό από το ευρύ κοινό. Σε καμία περίπτωση, όμως, δεν πρέπει να χρησιμοποιούμε εκφράσεις που δεν αρμόζουν στον γραπτό λόγο, καθώς το άρθρο που καλούμαστε να γράψουμε αποτελεί μέρος της γραπτής εξέτασής μας και θα βαθμολογηθούμε γι' αυτό.

Ξεκινάμε τη συγγραφή της έκθεσής μας, παραθέτοντας τις ιδέες που ήδη έχουμε στο πρόχειρο, τηρώντας τη δομή της παραγράφου (θεματική περίοδος – λεπτομέρειες – κατακλείδα) και θυμούμενοι τον τίτλο στην αρχή του κειμένου. Προσέχουμε να απαντάμε με **ακρίβεια** και **σαφήνεια** στα ζητούμενα που ήδη έχουμε εντοπίσει στην εκφώνηση.

Βήμα 6: Γράφουμε τον **Επίλογο**. Αναφέρουμε τα **συμπεράσματά** μας αποφεύγοντας την ανούσια επανάληψη. Θα μπορούσαμε, επίσης, να κλείσουμε το άρθρο με έναν **προβληματισμό**.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Συνοψίζοντας, είναι αντιληπτό ότι οι νέοι οφείλουν να αντιληφθούν ότι το αθλητικό θέαμα αποτελεί αφορμή γιορτής, ψυχαγωγίας και γόνιμης συζήτησης χωρίς φανατισμούς και στενότητα σκέψης.

Βήμα 8: Στο τέλος του άρθρου υπογράφουμε ως συντάκτης του άρθρου σημειώνοντας τη λέξη «**Ο αρθρογράφος**».

Βήμα 9: Κάνουμε προσεκτικό **ΕΛΕΓΧΟ!** Διαβάζουμε προσεκτικά το κείμενό μας προσπαθώντας να εντοπίσουμε νοήματικά, συντακτικά, ορθογραφικά κι άλλα λάθη.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΡΘΡΟΥ

ΕΚΦΩΝΗΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Αναλαμβάνετε να συντάξετε ένα άρθρο για τη σχολική εφημερίδα με θέμα την αξία των σχολικών εκδρομών για τους μαθητές.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Τίτλος: «**Η παιδαγωγική αξία των εκδρομών**»

Πρόλογος: Η φημολογία ότι το υπουργείο προωθεί ρύθμιση για την κατάργηση των σχολικών εκδρομών προκάλεσε έντονο προβληματισμό στη σχολική κοινότητα. Μία αναμενόμενη αντίδραση αν αναλογιστεί κανείς τα θετικά αυτού του θεσμού.

Κύριο μέρος: Η διαδικασία των εκδρομών που εδώ και χρόνια εφαρμόζεται στην εκπαίδευση είναι χρήσιμη όχι μόνο για τον μαθητή αλλά και για την εκπαιδευτική διαδικασία. Η κύρια αποστολή αυτής της δραστηριότητας είναι η βιωματική μάθηση και η πολιτισμική καλλιέργεια των μαθητών κατά τη διάρκεια της φοίτησης στο σχολείο. (1^ο επιχείρημα) Ειδικότερα, οι μαθητές αποκτούν πληθώρα εμπειριών και γνώσεων, καθώς έχουν τη δυνατότητα να επισκεφτούν μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και εθνικούς δρυμούς, διευρύνοντας έτσι τους γνωστικούς τους ορίζοντες και αποκτώντας πολύπλευρη καλλιέργεια. (2^ο επιχείρημα) Παράλληλα, επιτυγχάνεται η κριτική τους αφύπνιση και προσδίδεται βιωματικός χαρακτήρας στη μάθηση, εφόσον αξιολογούν και αντιπαραβάλλουν τα όσα διδάχθηκαν με τις εμπειρίες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των εκδρομών.

(3^ο επιχείρημα) Αξίζει να σημειωθεί πως οι σχολικές εκδρομές συνδέονται με την καλλιέργεια των σχέσεων μεταξύ των μαθητών και εμπλουτίζουν συνολικά τη σχολική ζωή. Αποτελούν πεδίο κοινωνικοποίησης των μαθητών καθώς ενισχύουν τους φιλικούς δεσμούς που έχουν αναπτύξει καθώς μπορούν να συζητήσουν και να έρθουν πιο κοντά με τους συμμαθητές τους. Και πάντα αποτελούν μια ιδιαίτερα σημαντική και όμορφη πηγή των νεανικών αναμνήσεων. (4^ο επιχείρημα) Άλλωστε, πρόκειται και για μορφή ψυχαγωγίας, αφού οι μαθητές αποφορτίζονται από την πίεση των σχολικών υποχρεώσεων και αξιοποιούν

εποικοδομητικά το χρόνο τους. Οι μαθητές ψυχαγωγούνται με τους φίλους τους και επιστρέφουν στα σχολικά θρανία με μια ανανεωμένη διάθεση .

Επίλογος: Από την άλλη, είναι εύλογος ο προβληματισμός του υπουργείου για την αλλοίωση του χαρακτήρα αυτών των εκδρομών. Η κατάργησή τους όμως δεν αποτελεί ενδεδειγμένη λύση. Από τη μέχρι τώρα αποδεικτική διαδικασία γίνεται φανερό ότι αποτελούν εποπτικό υλικό υψηλής παιδαγωγικής αξίας, υπό την προϋπόθεση ότι λειτουργούν επικουρικά προς τη διδασκαλία πληρώντας κάποια ποιοτικά κριτήρια .